



τει» μέσα στο κόμμα. "Εφτασε σέ σημείο να ελέγχει ακόμη και τόν αρχηγό. Καί αυτό ήταν απαράδεκτο και για τη νοοτροπία του προέδρου και για την πραγματική μορφή του Κινήματος. Αυτή είναι μια άποψη. Άλλη άποψη παρουσιάζει τόν κ. Παπανδρέου αποφασισμένο να επιβάλει στον κομματικό μηχανισμό ευελιξία και μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα. Σύμφωνα με την άποψη αυτή ο κ. Παπανδρέου επιθυμεί τώρα να κάμει μερικές μεταβολές στην ιδεολογική του γραμμή και βρήκε αντιδράσεις στον φανατισμό των κομματικών στελεχών που εκπροσωπούν περισσότερο αδιόλακτη, από την κοινοβουλευτική ομάδα, γραμμή. Για παράδειγμα, ο κομματικός μηχανισμός και στο παρελθόν και πρόσφατα άντεδρασε έντονα στην προσχώρηση κεντρώς προελεύσεως στελεχών που θεωρεί χρήσιμη ο αρχηγός για τη διεύρυνση της κομματικής βάσεως του ΠΑΣΟΚ. Άντίθετα ή κοινοβουλευτική ομάδα, που θά είχε ίσως κάποιο λόγο ν' αντιδράσει στη διεύρυνση, υπερασπίζοντας άτομικά συμφέροντα, αντιμετώπισε με κατανόηση την απόφαση του αρχηγού και μάλιστα διευκόλυνε με προσωπικές επαφές την πραγματοποίησή της σε πρώτη φάση..

«Έκλογες σήμερα...»

Τρίτη άποψη αναφέρει ότι ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ αισθάνεται την ανάγκη να πραγματοποιήσει μια ουσιαστική αναθεώρηση των θέσων του απέναντι στην ΕΟΚ και προετοιμάζει το κομματικό έδαφος για να δεχθεί την αλλαγή..

Το ΠΑΣΟΚ, αντίθετα, υποστηρίζει ότι η παραίτηση του κ. Σημίτη «είναι μεμονωμένο, συγκεκριμένο γεγονός και καμιά δεν έχει σχέση με (δηθεν) αναμενόμενες εκκαθαρίσεις, με στροφή του ΠΑΣΟΚ προς τα Δεξιά, υπερίσχυση της κοινοβουλευτικής ομάδος απέναντι στα όργανα του ΠΑΣΟΚ κλπ.». "Όλα αυτά τα χαρακτηρίζει μυθεύματα σκόπιμα και επισημαίνει ότι έχει εξαπολυθεί μια πολύπλευρη επίθεση έναντι του ΠΑΣΟΚ, ακριβώς γιατί παραμένει αταλάντευτο στις διακηρυγμένες θέσεις του...". Ο κ. Παπανδρέου δήλωσε ότι η θέση του παραιτηθέντος στο εκτελεστικό γραφείο θα καλυφθεί με απόφαση της κεντρικής επιτροπής. "Ότι ή Κ.Ο. δεν πρόκειται να συνέλθει μέσα στον Ιούνιο λόγω φόρτου εργασίας και ότι αναβλήθηκε η κοινή σύσκεψη Κ.Ο. και εκτελεστικού γραφείου. Και ότι:

"Το ΠΑΣΟΚ είναι έτοιμο για μια νέα εκλογική αναμέτρηση, αύριο κιόλας, γιατί πιστεύει πως το αποτέλεσμα των εκλογών του 1977 δεν ανταποκρίνεται προς τη σημαντική πραγματικότητα...".

Στην τελευταία αυτή παρατήρηση κυβερνητικός εκπρόσωπος απάντησε: "Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ προκαλεί εκ του ασφαλούς διότι γνωρίζει ότι η κυβέρνηση δεν προτίθεται να οδηγήσει τη χώρα σε άκαιρες εκλογές. Πάντως με τέτοια πυροτεχνήματα δεν μπορεί να συγκαλύψει την βαθιά κρίση που εκδηλώθηκε στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ...".

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Με στόχο μιὰ ιδεολογική αναδιόπλωση:

‘Η άριστερά πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ εκκαθαρίζεται;

Θα έχει συνέχεια ή διαγραφή Σημίτη;

Διευθυντήριο στο ΠΑΣΟΚ • Νέες επαφές με κεντρώους

Τους λογαριασμούς και τις διαφωνίες ανάμεσα στις πτέρυγες του κόμματός του φέρεται αποφασισμένος να ξεκαθαρίσει ο κ. Α. Παπανδρέου.

Μετά τις εκλογές του 1977 προσπάθησε να μειώσει τη δύναμη της διογκωμένης κοινοβουλευτικής του ομάδας, αναπτύσσοντας τις αρμοδιότητες των κομματικών του στελεχών. Τώρα φαίνεται ότι ήλθε ή σειρά του κομματικού μηχανισμού.

Στην αναμέτρηση με τους κομματικούς του ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ χρησιμοποίησε μια παλιά αλλά δοκιμασμένη μέθοδο των άριστερων κομμάτων. Χτύπησε την άριστη πτέρυγα με την κατηγορία της δεξιάς παρέκκλισης. Με τόν τρόπο αυτό μπόρεσε να εμφανιστεί στους όπαδούς του ότι ο ίδιος είναι ο υπέρμαχος της κομματικής γραμμής. Ταυτόχρονα όμως θά έχει αργότερα όλη την άνεση, αφού απαλλαγεί από την αντιπολίτευσή του, να ακολουθήσει την πολιτική του, που στην περίπτωση του κ. Παπανδρέου σημαίνει μετατόπιση προς το Κέντρο.

Το δεύτερο γεγονός που ενόχλησε τα κομματικά στελέχη στην παραίτηση Σημίτη είναι ο τρόπος που μεθοδεύθηκε. Προς τα τέλη Μαΐου κυκλοφόρησε από το Γραφείο Διαφωτίσεως του κόμματος ένα προπαγανδιστικό τετράπτυχο με συνθήματα: «Ναί στην Εύρωπη των λαών», «Όχι στην ΕΟΚ των μονοπωλίων» και με περιορισμένη έμβέλεια. Στην επόμενη συνεδρίαση του Έκτελεστικού Γραφείου άσκήθηκε αυστηρή κριτική κατά του κ. Σημίτη για το φυλλάδιο, γιατί θεωρήθηκε υπεύθυνος ως προϊστάμενος του Γραφείου Διαφωτίσεως. Στη συζήτηση εκείνη ο κ. Σημίτης είπε ότι αν τόν θέμα τó θεωρούν τόσο σοβαρό δέχεται να παραιτηθεί, χωρίς όμως και να υποβάλει έγγραφη παραίτηση.

Μιά εβδομάδα αργότερα ή εφημερίδα «Καθημερινή» έγραψε ότι υπήρχε θέμα Σημίτη στο ΠΑΣΟΚ με άφορμή τó προπαγανδιστικό φυλλάδιο για την ΕΟΚ. Ο κ. Παπανδρέου δεν άρνήθηκε την ύπαρξη τού θέματος, αλλά στη συνομιλία του με τους δημοσιογράφους τó θεώρησε δευτερευούσης σημασίας. Ξαφνικά όμως την περασμένη εβδομάδα τó «Βήμα» έγραψε ότι ο κ. Σημίτης παραιτήθηκε και ότι ή παραίτησή του αποτελεί άπαρχή εύρύτερων διαρθρωτικών μεταβολών στο ΠΑΣΟΚ. Την ίδια ήμέρα, Τετάρτη, ο κ. Σημίτης, αφού πληροφορήθηκε από την εφημερίδα την παραίτησή του, την έστειλε αργότερα έγ-

γράφως προς τὰ μέλη τού Έκτελεστικού Γραφείου και τής Κεντρικής Επιτροπής.

Η τακτική αυτή τού εξαναγκασμού σε παραίτηση θορύβησε περισσότερο από κάθε άλλο τὰ κομματικά στελέχη τής άριστερης πτέρυγας. Φοβούνται ότι με τόν τρόπο αυτό θά παραμερισθούν όλοι τους από τις θέσεις που έχουν στον κομματικό μηχανισμό όταν διατυπώσουν οποιαδήποτε άποψη αντίθετη προς εκείνη τού προέδρου τους. Γιατó και από την ήμέρα που έξεσπασε τó θέμα Σημίτη πολλαπλασιάστηκαν οι επαφές και οι συζητήσεις των τοπικών στελεχών στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις για νά αντιμετωπίσουν τó πρόβλημα. Έκείνο που φοβούνται περισσότερο και τó συζητούν καθημερινά είναι ή περίπτωση νά θρεθούν απομονωμένοι στην αναμέτρησή τους με την κεντρώα πτέρυγα και έτσι εύκολότερα νά χάσουν τή μάχη. Η πείρα των προηγούμενων έσωκομματικών κρίσεων τούς παρέχει τή δυνατότητα, όπως ισχυρίζονται, νά αντιμετωπίσουν εύκολότερα την κρίση.

Δημιουργία Διευθυντηρίου

Άπό την άλλη πλευρά όμως ο κ. Παπανδρέου γνωρίζει καλύτερα τὰ χαρτιά του από κάθε άλλον και αποδείχτηκε ως τώρα άκαταμάχητος στις έσωκομματικές διαμάχες. Άκολουθεί πάντα την τακτική τού ρυθμιστού ανάμεσα στις αντιμαχόμενες ομάδες. Στη φάση αυτή χτυπά την άριστη πτέρυγα, αλλά δεν πρόκειται να ένισχύσει μόνο την κεντρώα πτέρυγα, δηλαδή την έκφρασή της, την Κοινοβουλευτική Όμάδα, έστω και αν ο κ. Ι. Άλευράς άνεβαίνει σημαντικά στην κομματική ιεραρχία και καταλαμβάνει αναμφισβήτητα προς τó παρόν τή δεύτερη θέση.

Σε αντίστάθμιση τής Κοινοβουλευτικής Όμάδας ο κ. Παπανδρέου πρόκειται σύντομα νά προχωρήσει στη συγκρότηση ενός διευθυντηρίου με πενταμελή σύνθεση και τó όποιο θά εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από τόν ίδιο. Πρόεδρος τής πενταμελούς αυτής επιτροπής θά είναι ο Κοινοβουλευτικός Έκπρόσωπος κ. Άλευράς και μέλη τού ο κ. Άν. Λιβάνης, διευθυντής τού Γραφείου τού κ. Παπανδρέου πριν τή δικτατορία και στέλεχος τού ΠΑΚ, ο κ. Μαν. Πονηρίδης, Δικαστικός, ο όποιος από χρόνια παραμένει στη Σουηδία και τόν όποιο κάλεσε πριν λίγες εβδομάδες ο κ. Παπαν-

Εξέλιξη 21/27-6-79.



Α. Παπανδρέου: 'Εκκαθαρίζει τις διενέξεις στο κόμμα του.

δρέου και επέστρεψε στην Ελλάδα.

Η Έπιτροπή αυτή, τη σύσταση της οποίας μνημονεύουν και οι προσκείμενες στο ΠΑΣΟΚ εφημερίδες, που εκφράζουν συνήθως και τις γνώμες του κ. Παπανδρέου, πρόκειται να έχει άτυπο έντελώς χαρακτήρα. Το πιθανότερο είναι να καλυφθεί κάτω από την όνομασία της Έπιτροπής 'Επεξεργασίας του κυβερνητικού προγράμματος του ΠΑΣΟΚ. Τυπικά, με άλλα λόγια, δεν πρόκειται να υποκαταστήσει κανένα άλλο όργανο του κόμματος. Το Έκτελεστικό Γραφείο και η Κεντρική Έπιτροπή θα συνεχίσουν να λειτουργούν. Αλλά στην πραγματικότητα θα αποστερηθούν από κάθε αρμοδιότητα και θα περιορισθούν στο να προσυπογράφουν τις αποφάσεις της έπιτροπής. Και αυτό είναι που προκαλεί τις περισσότερες αντιδράσεις στα στελέχη του κόμματος.

Το διευθυντήριο, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, πρόκειται να πλαισιωθεί και από άλλες έπιτροπές οι οποίες και θα ετοιμάζουν την εργασία του. Για το σκοπό αυτό ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει έρθει από καιρό σε έπαφή με γνωστές προσωπικότητες προσκείμενες στο κόμμα του, καθώς και με άλλους έπιστήμονες οι οποίοι πρόκειται να επανδρώσουν τις έπιτροπές. Οι τελευταίες, τις μελέτες τους και τα διάφορα σχέδια για το κυβερνητικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ, θα τα υποβάλλουν στην πενταμελή έπιτροπή ή οποία θα τα συζητά με τον κ. Παπανδρέου. Τα προβλεπόμενα από το καταστατικό όργανα του κόμματος θα περιορισθούν στην τυπική μόνο επικύρωσή τους.

Συσπείρωση της άριστερης πτέρυγας

Μόλις οι προθέσεις αυτές του κ. Παπανδρέου έγιναν γνωστές αντέδρασαν άμεσα τα κομματικά στελέχη, τα οποία έπικαλούνται την τήρηση των καταστατικών διαδικασιών και την προσήλωση στις αρχές της 4ης Σεπτεμβρίου. Τις τάσεις αυτές εξέφραζε και ο κ. Σημίτης στην όμιλία του στην Καισαριανή την Τετάρτη, την ίδια ημέρα της παραίτησής του, λέγοντας: «πρέπει να είμαστε όλοι συσπειρωμένοι γύρω από τα όργανα του κόμματος, το Έκτελεστικό Γραφείο και τον πρόεδρο και να εξασφαλίσουμε την τήρηση των καταστατικών διαδικασιών».



Κ. Σημίτης: 'Αναγνώρισε το λάθος του

Τις ίδιες απόψεις με τον κ. Σημίτη στο Έκτελεστικό Γραφείο εξέφραζαν και οι Γεννηματάς, Τσοχαζόπουλος και Λαλιώτης οι οποίοι ανήκουν και αυτοί στην άριστη πτέρυγα των κομματικών. Μετά όμως την αποπομπή του Σημίτη χαμήλωσαν αρκετά τον τόνο των απόψεών τους και προτίμησαν να αποδεχθούν σωπηträ τη γνώμη του άρχηγού. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι τα κομματικά στελέχη τα ενήμερων για την υπόθεση Σημίτη ο κ. Γεννηματάς. Στην περίπτωση αυτή ο κ. Παπανδρέου χρησιμοποιεί την παλιά τακτική του να δικαιολογούν τον άποκεφαλισμό μίας πτέρυγας διαφωνούντων άτομα της ίδιας άποψης. Τα κομματικά στελέχη χαρακτήρισαν τον τρόπο αυτό ως μέθοδο του σαλαμιού.

Στά άνωτερα στελέχη φαίνεται ότι άποδίδει προς το παρόν ή μέθοδος αυτή. Πιο κάτω όμως και κυρίως στην Κεντρική Έπιτροπή και στα τοπικά στελέχη ή αντίδραση στις ένέργειες αυτές του κ. Παπανδρέου, τις οποίες όλοι τις χαρακτηρίζουν ως αυθαίρετες, είναι πολύ σκληρότερη. Άυτή την έποχή συγκεντρώνεται κυρίως στην Κεντρική Έπιτροπή και στα στελέχη της Άθήνας. Άπό την προηγούμενη σύνοδο της Κεντρικής Έπιτροπής, πριν τέσσερες μήνες, είχαν εκφραστεί αυτές οι αντίθέσεις με την κυκλοφορία μίας αντιεισηγήσεως και με την ύποστήριξη μεγάλου αριθμού μελών. Ο κ. Παπανδρέου κατάφερε τότε μετά από μεγάλη προσπάθεια να πετύχει τη συμμόρφωση με τη γραμμή του και τών διαφωνούντων. Έκανε όμως άπέναντί τους μεγάλες παραχωρήσεις με το να ξαναγυρίσει στην άριστη φρασεολογία στα έσωτερικά προβλήματα και στη σκληρή έπίθεση κατά της ένταξης στην Κοινή Άγορά.

Άλλά από την έποχή εκείνη ο άνταγωνισμός άνάμεσα στις δύο παρατάξεις έγινε ακόμα πιο όξυν και φαινόταν ότι έμπαινε στην τελική του φάση. Τα κομματικά στελέχη ζήτησαν να μην παρεκκλίνει ή Κοινοβουλευτική Όμάδα δεξιότερα από τη γραμμή του κόμματος. Για να έπιβεβαιώσουν μάλιστα την κυριαρχία τους ζήτησαν μία κοινή σύνοδο της Κ.Ο. και του Έκτελεστικού Γραφείου για να μελετήσουν τις άποφάσεις της Κεντρικής Έπιτροπής. Στην άπαίτηση αυτή αντέδρασαν έντονα οι περισσότεροι βουλευτές και έτσι ματαιώθηκε ή κοινή σύνοδος. Άλλά ο κ. Παπανδρέου δεν θέλει ακόμα να άνακοινώσει τη θέση του άυτή την όποια άποδέχτηκε στην Κ.Ο. και τουτό γιατί δεν θέλει

να ένισχύσει τις κατηγορίες των στελεχών του για μετατόπιση της πολιτικής προς το Κέντρο.

Η υπόθεση όμως Σημίτη ξανάφερε το θέμα στην έπιφάνεια. Πολλά κομματικά στελέχη κατηγορούν τώρα άνοιχτά τα μέλη του Έκτελεστικού Γραφείου ότι τους πρόδωσαν και πώς για την ίκανοποίηση των προσωπικών τους πολιτικών φιλοδοξιών δεν άντιδρούν στις ένέργειες του κ. Παπανδρέου. Άνάμεσα στα στελέχη άυτά περιλαμβάνονται και πολλοί από το συντακτικό προσωπικό της κομματικής έφημερίδας «Έξόρμηση».

Έπαφές με Κεντρώους

Ο κ. Παπανδρέου όμως ξέρει πώς παίζει το πολιτικό του παιχνίδι. Γνωρίζει ότι μόνο κοντά του μπορούν να σταθούν πολιτικά τα περισσότερα από τα κορυφαία στελέχη του, δικαιώνοντας έτσι τις κατηγορίες των κατώτερων στελεχών του ΠΑΣΟΚ. Με τον τρόπο αυτό έχει έλεύθερα τα χέρια του για τους έλιγμούς που θα κρίνει άπαραίτητους. Η μόνη τους δέσμευση, όπως το όμολογούν πολλά κορυφαία κοινοβουλευτικά στελέχη, είναι το γεγονός ότι μία διάσπαση τώρα θα έχει πολύ μεγαλύτερη έπίπτωση στο κόμμα από ό,τι την έποχή του 1975 - 76. Άυτή είναι και ή μόνη τους άναστολή στην άντιμετώπιση της έσωκομματικής άναμέτρησης.

Παρόλα όμως άυτά, ο κ. Παπανδρέου συνεχίζει συστηματικά και άθόρυβα την προετοιμασία της πολιτικής του μετατόπισης προς το Κέντρο. Τον τελευταίο καιρό ξανάρχισε τις έπαφές με τον πρόεδρο της «Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας» κ. Γ. Α. Μαγκάκη και με τον κ. Δ. Τσάτο. Η προοπτική είναι να άνακαινώσει την προσχώρησή τους λίγο καιρό πριν από τις έπόμενες βουλευτικές έκλογές. Άλλά αυτό δεν άποκλείει όποιαδήποτε έμμεση χρησιμοποίησή τους από τώρα, όπως στις διάφορες έπιτροπές που θα πλαισιώσουν την Έπιτροπή - Διευθυντήριο. Και πάλι αυτό θα έξαρτηθεί από την αντίδραση των τοπικών στελεχών. Πάντως, για να άποφύγει τις αντιδράσεις, θα άναβάλλει τουλάχιστον για το φθινόπωρο τη σύγκληση της Κεντρικής Έπιτροπής.

Έτσι όλο αυτό τον καιρό μένει άπερίσπαστος, άφου μεσολαβεί και το Καλοκαίρι, να χειρισθεί όπως θέλει τα έσωκομματικά προβλήματα. Γιατί ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει άρχισι άυτή την έποχή έπαφές και με όλα τα πρώην στελέχη του στην Ένωση Κέντρου ή στο ΠΑΣΟΚ τα όποια είχαν άπομακρυνθεί με την κατηγορία του παλαιοκομματικού.

Άπό την άλλη πλευρά και συμπληρωματικά προς τον κ. Παπανδρέου ο Κοινοβουλευτικός Έκπρόσωπος έχει άρχισι κανονικές έπαφές με τοπικά στελέχη της ΕΔΗΚ για να προετοιμάσει την προσχώρησή τους στο ΠΑΣΟΚ. Την έποχή άυτή οι έπαφές γίνονται κυρίως με τους πολιτευτές της Κρήτης. Άλλωστε, στα πλαίσια της πολιτικής του μετατόπισης προς το Κέντρο θέλει με κάθε τρόπο να έξασφαλίσει την Κρήτη ή όποια θεωρείται ως το προπύργιο της Κεντρώας παράταξης.

ΧΡ. ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ